

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ ในตนเองของเด็กปฐมวัย

Learning Activity Provision Through Literature-Based to Enhance Self-Awareness of Young Children

ARTICLE INFO

Article history :

Received 17 SEPTEMBER 2021

Revised 27 OCTOBER 2021

Accepted 27 OCTOBER 2021

Available Online

อัญชลี คล้ายขำ¹, ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร² และ ชลาธิป สมาหิโต³

Unchalee Khlaikham¹, Piyanan Hirunchalothorn² and Chalutip Samahito³

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the effects of literature-based learning activities provision on self-awareness skills of young children. The target group was 8 young children in ages from 3 to 4 years old who were studying in Kindergarten level 1, Academic year 2020 at Anubandoembangnangbuat (Watthachang) School, Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 3, Suphan Buri province. The research instrument were 1) 25 plans of literature-based learning activities provision to enhance self-awareness of young children and 2) Observation form on self-awareness behaviors of young children in 4 aspects: the expression of preference, aptitude, and self-efficacy, The expression of acceptance of differences between oneself and others, The expression of self-worth and others, and the expression of self-confidence. The data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this study indicated that after the implementation of literature-based learning activities, young children had higher mean self-awareness score than before the implementation in both overall and individual aspects. The highest mean score was on the expression of preference, aptitudes, and abilities. The largest difference in behavioral changes was on the expression of self-esteem and other-esteem. The lowest difference in behavioral changes was on the expression of acceptance of differences between oneself and others.

KEYWORDS : LITERATURE-BASED LEARNING ACTIVITIES / SELF-AWARENESS / YOUNG CHILDREN

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย
M.Ed. Program in Early Childhood Education Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย
Assistant Professor , Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

³ รองศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประเทศไทย
Association Professor , Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand.

Corresponding author; E-mail address : unchalee.kh@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายหญิง อายุระหว่าง 3 – 4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนนักเรียน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน จำนวน 25 แผน และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรม การตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยของการตระหนักรู้ในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดคือ ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง แต่เมื่อพิจารณาผลต่างด้านที่มี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุดคือ ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น เป็นด้านที่มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อยที่สุด

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน / การตระหนักรู้ในตนเอง / เด็กปฐมวัย

บทนำ

สถานการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันนั้นมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในยุคของศตวรรษที่ 21 สังคมและวัฒนธรรมมีความเป็นพลวัต เนื่องมาจากเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตคนเรามากขึ้น จนกระทั่งหลายคนคิดว่าการที่พัฒนาประเทศนั้นคือการมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพียงด้านเดียว จนลืมเรื่องการพัฒนาศักยภาพในตัวมนุษย์ การพัฒนาที่แท้จริงควรเริ่มจากเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก ดังนั้นการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัยจะส่งผลต่อคุณภาพตลอดชีวิต ซึ่งประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยจะได้รับในช่วงวัยนี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาชีวิตที่มีคุณภาพ การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งที่ควรเรียนรู้และในการส่งเสริมในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ยิ่งเรารู้จักตนเองได้ดีเท่าไรเราก็ยิ่งมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้มีความเจริญได้ดีในทุกด้านได้ดียิ่งขึ้น และเราจะสามารถจัดการภาวะทางอารมณ์ และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในทุกบทบาททุกช่วงชีวิตต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ Casel (2020) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รวมถึงคำนึงความคิด การยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น การรู้ข้อดี ข้อเสียของตนเอง รวมไปถึงการมีความมั่นใจด้วย

ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะนำกิจกรรมที่ใช้เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยนำนิทานมาเป็นตัวแบบในการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากการใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ เด็กต้องสามารถที่จะประเมินได้ว่าตนเลียนแบบได้ดีหรือไม่ดีอย่างไร และจะต้องควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วย สอดคล้องกับ Bandura (1986) กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น

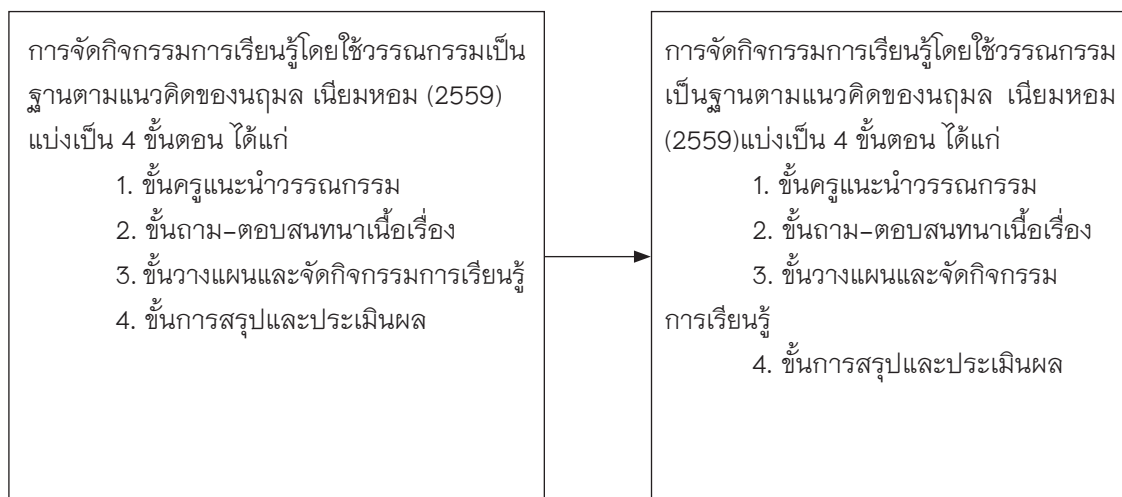
(Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning Through Modeling) โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ และการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช (วัดท่าช้าง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้สังเกตพฤติกรรมเด็กพบว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่จากการที่เด็กทำงานในห้องเรียน ตอบคำถาม ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันในโรงเรียน เด็กส่วนใหญ่มักจะทำตามเพื่อน จนบางครั้งไม่สามารถบอกสิ่งที่ตนเองเลือกทำหรือต้องการทำไม่ได้ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความมั่นใจในตัวเอง ไม่รู้ว่าตนเองชอบทำหรือไม่ชอบทำอะไร ไม่รู้ว่าตนเองถนัดหรือไม่ถนัดเรื่องใด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเด็กยังขาดการตระหนักรู้ในตนเอง จึงต้องได้รับการส่งเสริมเพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น นำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตให้เด็กสามารถแสดงออกในการเข้าใจตนเองและยอมรับตนเองให้มากขึ้น เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีศักยภาพต่อไปในประเทศชาติและความเป็นพลเมืองโลก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งการตระหนักรู้ในตนเองเป็นทักษะที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เด็กสามารถค้นพบตัวเอง ยิ่งเด็กมีความตระหนักรู้ในตนเองได้เร็ว ยิ่งทำให้เด็กแสดงความสามารถและศักยภาพในสิ่งที่ตนชอบและถนัดได้เร็ว จนนำไปสู่การค้นพบเป้าหมายในชีวิตในอนาคต ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับครูปฐมวัย บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย ในการส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะด้านการตระหนักรู้ในตนเอง

กรอบแนวคิด

ตัวแปรจัดกระทำ ตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการทดลอง (Quasi-Experimental Research) ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนและมีวิธีการในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 3 – 4 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลเดิมบางนางบวช(วัดท่าช้าง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 คน ได้มาจากคัดเลือกแบบเจาะจง เด็กนักเรียนที่มีภูมิลำเนาบ้านในเขตพื้นที่โรงเรียนเนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ต้องเว้นระยะห่างในการจัดกิจกรรม

ด้านตัวแปร

ตัวจัดกระทำ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

ตัวแปรตาม คือ การตระหนักรู้ในตนเอง

ด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน รวมทั้งหมด 7 สัปดาห์ แบ่งเป็นการสังเกตก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที ตั้งแต่เวลา 09.30 น. – 10.10 น. และการสังเกตหลังการทดลอง 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 25 แผน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นครูแนะนำวรรณกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นถาม-ตอบสนทนาเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุปและประเมินผล
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 การแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง
 - 2.2 การแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น
 - 2.3 การแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
 - 2.4 การแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย

1. ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และเนื้อหาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานของนฤมล นิยมหม่อม (2559)
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่เหมาะสมกับการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย
3. เขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 5 สัปดาห์ ในแต่ละแผนประกอบด้วย จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรม

การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยเป็นการจัดกิจกรรมในระยะเวลา 09.30 – 10.10 น. ครึ่งละ 40 นาที

4. นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีข้อเสนอแนะ ปรับกิจกรรมให้ครูจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดเตรียมวัสดุในการทำกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสในการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมให้น่าสนใจมากขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรม เมื่อปรับแก้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้น จึงนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญต่อไป เพื่อตรวจสอบพิจารณาหา ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานจำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 เป็นระดับที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ และผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะในการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยดังนี้

4.1 ปรับภาษาพูดให้เป็นภาษาที่เป็นทางการมากขึ้น การเขียนคำกริยาให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

4.2 ระบุให้ครบถ้วนว่าสื่อการเรียนรู้มีอะไรบ้างในแผนการจัดกิจกรรม

4.3 ปรับจุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมให้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5. ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย

แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาขอบข่ายด้านการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยของ Casel (2020) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย

2. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาค้นคว้าแบบของระดับคุณภาพของพฤติกรรม แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 2, 1, และ 0 ตามเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้าน

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีข้อเสนอแนะให้ระบุพฤติกรรมให้ชัดเจน เมื่อปรับแก้เรียบร้อยแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้น จึงนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญต่อไป เพื่อตรวจสอบพิจารณาหา ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 เป็นระดับที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ควรมีตารางในการสังเกตพฤติกรรมก่อน – หลัง การจัดกิจกรรมเพื่อให้รู้ว่ามีเครื่องมือแบบเดียวกันในการบันทึกพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเอง และตรวจสอบค่าที่เขียนผิดและแก้ไขให้ถูกต้อง

4. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยตรวจสอบคำผิดและแก้ไขให้ถูกต้อง และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำการสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (Pretest) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ศึกษาทำการสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง และใช้ระยะเวลาในการสังเกตพฤติกรรม 1 สัปดาห์ ในช่วงเวลา 09.30 – 10.10 น.
2. นำแบบสังเกตที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์
3. ผู้ศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานตามแผนที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นบันทึกข้อมูลหลังการจัดประสบการณ์ เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์
4. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ผู้ศึกษาทำการสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย (Posttest) ซึ่งทำการสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง และนำผลการสังเกตที่ได้ไปตรวจให้คะแนนและนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมาตรวจให้คะแนนและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. นำคะแนนที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (Pretest) และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน (Posttest)
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

การตระหนักรู้ในตนเอง	ก่อนจัดกิจกรรม		หลังจัดกิจกรรม		ผลต่างของคะแนน(D)
	μ	σ	μ	σ	
1. ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง	2	1.19	3.75	0.46	1.75
2. ด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	1	1.07	2.5	1.30	1.5
3. ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	0.75	1.16	2.75	1.03	2
4. ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง	0.37	0.74	2.25	0.46	1.88

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ค่าคะแนนจากการสังเกตการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เมื่อพิจารณาถึงทักษะการตระหนักรู้ในตนเองในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุดคือ ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ที่มีค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมอยู่ที่ 3.75 แต่เมื่อพิจารณาผลต่างของคะแนนพบว่า ด้านที่มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุด คือด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ตามลำดับ และด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น เป็นด้านที่มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อยที่สุด แต่พฤติกรรมมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการบันทึกพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถสรุปผลการจัดกิจกรรมได้ว่าเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเอง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง เป็นความสามารถในการบอกเกี่ยวกับตนเองว่าชอบ หรือไม่ชอบอะไร สามารถเลือกทำกิจกรรมที่ชอบและถนัดได้ ในสัปดาห์ที่ 1 – 2 พบว่า เด็กไม่เข้าใจว่าจะต้องทำอะไร จึงไม่สามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองชอบหรือถนัดได้ หรือบางคนเลือกทำตามเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ กัน บางคนก็ยังไม่ทำอะไรเลย สัปดาห์ที่ 3 – 4 พบว่า เด็กส่วนใหญ่แสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถ ของตนเองได้ชัดเจนขึ้น สามารถเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองอยากทำได้ และมีการให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองเลือกทำ สัปดาห์ที่ 5 พบว่า เด็กบอกในสิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบได้พร้อมกับให้เหตุผลประกอบได้ดีขึ้น
2. ด้านการแสดงถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น เป็นความสามารถในการรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง สัปดาห์ที่ 1 – 2 พบว่า เด็กส่วนใหญ่จะเลือกอยู่กลุ่มเดียวกันกับเพื่อนที่สนิทสนมคุ้นเคยกัน เด็กผู้ชายอยู่กับเด็กผู้ชาย และเด็กผู้หญิงอยู่กับเด็กผู้หญิง และเด็กที่จับกลุ่มไม่ทันก็จะไม่ยอมอยู่กับเพื่อนกลุ่มที่ได้ จึงเกิดการไม่คุยกัน ต่างคนต่างทำ แย่งกันตอบ ไม่ฟังเพื่อนในกลุ่มพูด สัปดาห์ที่ 3 – 4 พบว่า เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น มีการแสดงความคิดเห็นบ้าง ฟังเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น สัปดาห์ที่ 5 พบว่า เด็กผู้ชายสามารถทำงานรวมกลุ่มกับเด็กผู้หญิงได้ ยอมอยู่ในกลุ่มที่ไม่มีเพื่อนสนิทอยู่ด้วย รับฟังความคิดเห็นกันและกันจากการพูดคุยแบ่งหน้าที่การทำงานในกลุ่ม
3. ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นความสามารถในการปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สัปดาห์ที่ 1 – 2 เด็กไม่ให้ความสนใจเมื่อเพื่อนทำกิจกรรมมีเด็กส่วนน้อยที่ทำตามคำแนะนำของครู บางคนเปรียบเทียบผลงานตัวเองกับผลงานของเพื่อน และจะพูดว่าของตนเองดีกว่าสวยกว่าอยากให้เพื่อนทำตามผลงานของตนเอง สัปดาห์ที่ 3 – 4 เด็กกล่าวชื่นชมผลงานของเพื่อนเมื่อเพื่อนทำผลงานได้ดี หรือเมื่อเพื่อนได้รับคำชมจากครู แต่ยังบางมีบางคนที่ยังเปรียบเทียบผลงานตัวเองกับผลงานเพื่อนอยู่ สัปดาห์ที่ 5 พบว่า เด็กกล่าวชื่นชมผลงานของกันและกัน และชวนกันไปส่งครูด้วยกัน
4. ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความสามารถในการแสดงออกทางความคิดของตนเองผ่านการพูดและการปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ สัปดาห์ที่ 1 – 2 พบว่า เด็กแสดงออกถึงความกังวลเมื่อต้องแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถาม สัปดาห์ที่ 3 – 4 พบว่า เด็กมีการสนทนาโต้ตอบกับครูได้ดีขึ้น ยกมือตอบคำถามมากขึ้น พูดได้ชัดเจน เสียงดังฟังชัด สัปดาห์ที่ 5 พบว่า เด็กยกมือตอบคำถามด้วยความมั่นใจ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น สบตาครูเวลาที่ตอบคำถาม และยกมือถามทันทีเมื่อสงสัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน สามารถช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ผู้ศึกษาได้ออกแบบขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมออกเป็น 4 ขั้นตอนต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียนรู้ของเด็กสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและต่อยอดจากการที่เด็กได้ฝึกทำซ้ำ ๆ ย้ำทวนบ่อย ๆ เมื่อเด็กได้รับการทบทวนจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Piaget (1896) ที่กล่าวว่า เด็กจะซึมซับประสบการณ์ที่เขาได้รับ แล้วมารวมเข้าด้วยกันเพื่อทำให้เกิดกระบวนการคิดเกิดขึ้น มีการเชื่อมโยงระหว่างเรื่องเก่าที่เคยเรียนรู้มา ผสมกับเรื่องใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความคิดและความเข้าใจของเด็ก ผู้ศึกษาได้หาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นครูแนะนำวรรณกรรม ขั้นที่ 2 ขั้นถาม-ตอบสนทนาเนื้อเรื่อง ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนและจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุปและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับเนตรชนก รักกาญจน์ (2558) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถดำเนินการได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) อ่านวรรณกรรมให้เด็กฟัง 2) กระตุ้นให้เด็กสนทนาเกี่ยวกับนิทาน 3) วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) จัดนิทรรศการ จากนั้นผู้ศึกษาได้ศึกษาของชายด้านการตระหนักรู้ในตนเองของ Casel (2020) เพื่อนำมากำหนดพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเอง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านการแสดงออกถึงความชอบความถนัดความสามารถของตนเอง ด้านที่ 2 ด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น ด้านที่ 3 ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านที่ 4 ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยยกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักรู้ในตนเอง เช่น การบอกจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง การบอกอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง การแสดงออกถึงการเคารพความคิดผู้อื่น การแสดงออกถึงการมีความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า นิทานจะเป็นตัวแบบที่ทำให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (1986) ที่กล่าวว่า เนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวอยู่เสมอ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากการเรียนรู้ การสังเกต(Observational learning) หรือการดูตัวแบบ(Modeling) และเสริมแรงด้วยการกล่าวคำชมเมื่อเด็กตอบคำถามหรือปฏิบัติกิจกรรมได้ นอกจากนี้เด็กยังได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และผู้ศึกษาเห็นว่าเมื่อเด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากนิทานแล้วควรได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ ซึ่งนิทานไม่ใช่เพียงแต่เป็นการให้เด็กฟังเท่านั้น แต่ต้องลงมือปฏิบัติจึงจะเกิดผลดีกับเด็ก ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ผู้ศึกษาได้คำนึงถึงหลักในการคัดเลือกนิทานเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากต้องนำนิทานที่คัดเลือกมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและช่วงอายุของเด็ก มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน ภาพและสีสันสวยงามสบายตา เข้าใจง่าย เป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการตระหนักรู้ในตนเองชัดเจน เพราะจะส่งผลต่อการแสดงออกถึงพฤติกรรมด้านการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กได้ดี และสามารถทำให้ผู้ศึกษาออกแบบกิจกรรมบูรณาการระหว่างนิทานเข้ากับกิจกรรมอื่น ๆ ได้หลากหลายกิจกรรม ซึ่งในแต่ละขั้นของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานผู้ศึกษาได้ค้นพบหลักการในการดำเนินการ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นครูแนะนำวรรณกรรม เป็นขั้นแรกของการดำเนินกิจกรรม ในขั้นนี้เด็กสามารถตอบคำถามได้จากการที่เด็กได้ฟังผู้ศึกษาเล่านิทาน โดยผู้ศึกษาใช้น้ำเสียงมีโทนสูงต่ำในการเล่าเรื่องเพื่อเพิ่มความตื่นเต้นและดึงดูดความสนใจของเด็ก กระตุ้นให้เด็กสนใจฟังในสิ่งที่ผู้ศึกษากำลังเล่า ในขณะที่เล่านั้นผู้ศึกษาได้หยุดถามเด็กเป็นระยะ ๆ เพื่อให้เด็กตอบคำถามและมีส่วนร่วมในการฟังนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา บุญเมือง (2550) ที่กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นการสร้างความสัมพันธ์ความใกล้ชิดผูกพันระหว่างผู้เล่ากับเด็กทำให้

ผู้เล่าเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็กขณะที่เล่าเด็กจะจินตนาการ เข้าใจ ซึมซับ รับรู้ และแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง ขั้นที่ 2 ขั้นถาม – ตอบสนทนาเนื้อเรื่อง ขั้นนี้เป็นการให้เด็กพุดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้อ่านมา โดยผู้ศึกษาได้ตั้งคำถามหลาย ๆ ระดับ ทั้งความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และสร้างสรรค์ ซึ่งการถามคำถามช่วยให้เด็กได้รู้ถึงแนวคิดของผู้แต่งทราบถึงบุคลิกลักษณะของตัวละคร ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ภูมิหลังรายละเอียดต่าง ๆ และยังทำให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อมกันด้วย นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้สนทนาโต้ตอบกับเด็กโดยใช้คำถามที่มีเนื้อหาของนิทานนำไปสู่การเชื่อมโยงชีวิตจริงของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เนื่องจากผู้ศึกษามีความคิดว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงออกทางความคิดเห็นผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่องประกอบภาพ การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ เป็นต้น และไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของเด็ก จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Bruner (1956) ที่กล่าวว่าเด็กทุกคนจะมีพัฒนาการทางความรู้ ความเข้าใจ โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า Acting, Imaging และ Symbolizing เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้นำเนื้อหาในนิทานมาวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ต่อยอดและต่อเนื่องกัน โดยได้ออกแบบเป็นกิจกรรมย่อยทั้งหมด 25 กิจกรรม ซึ่งในแต่ละกิจกรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการตระหนักรู้ในตนเองออกมา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง 2.ด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น 3.ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และ 4.ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้งผู้ศึกษาได้อธิบายวิธีการและยกตัวอย่างการทำการกิจกรรมก่อนให้เด็กลงมือปฏิบัติจริงทุกครั้ง จากนั้นแบ่งกลุ่มเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมจากสิ่งที่ผู้ศึกษาเตรียมให้ ขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมผู้ศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น และรู้สึกผ่อนคลายเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ เมื่อมีเด็กไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ผู้ศึกษาได้เข้าไปพูดคุยชี้แนะและให้ความช่วยเหลือทันทีโดยการพูดให้กำลังใจและให้แรงเสริมเพื่อให้เด็กรู้จักคิดตามและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งอาจมีการให้เด็กเปลี่ยนแผนการทำการกิจกรรมจากที่เด็กได้เลือกไว้ตอนแรก พร้อมกับสอบถามเหตุผลเด็กทุกครั้ง เพราะผู้ศึกษามีความคิดว่าเด็กทุกคนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตัวเอง เมื่อเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมกับความถนัดของตนเองจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Thorndike (1898) ที่กล่าวว่า ในการเรียนการสอนครูต้องให้ความสำคัญ และความเข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียน ทั้งแตกต่างทางด้านอารมณ์ ด้านความชอบ ความสนใจ การตอบสนองได้ไม่เท่ากัน ต้องสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้กับผู้เรียน เช่น ชี้ให้เห็นประโยชน์ หาบุคคลตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ ขั้นที่ 4 ขั้นการสรุปและประเมินผลจากการที่เด็กได้ออกมาเล่ากิจกรรมที่ได้ปฏิบัติหน้าชั้นเรียนทีละคน ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในตนเองที่เด็กแสดงออกมา โดยผู้ศึกษาได้ตั้งคำถามกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิดในเรื่องราวที่ได้ฟังมา เด็กสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับความชอบความถนัดของตนเองได้ และในขณะที่เพื่อนกำลังพูดหน้าชั้นเรียน เด็กที่นั่งอยู่ตั้งใจฟังเพื่อนพูดแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและเพื่อน เด็กสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทานได้อย่างมั่นใจ เด็กเกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยเล่าให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรม แต่ละคนสามารถให้เหตุผลของการปฏิบัติกิจกรรมของตนเองได้ดีจากการที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Weisinger (1998) ที่กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญเพื่อนำไปปรับใช้ชีวิต ได้แก่ อารมณ์ความรู้สึก การรับรู้ทางประสาทสัมผัส การแสดงออก ความตั้งใจ ซึ่งจะช่วยให้เรารู้จักตนเอง เข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถจัดการกับปฏิกิริยาและพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวเอง เพื่อแสดงออกกับสถานการณ์ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ในการเลือกนิทาน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องกุ๊ก กูจี 2) เรื่องคุณตาหนวดยาว 3) เรื่องกุ๊กกับกระ 4) เรื่องความลับของอลัน 5) เรื่องสุขใจในวันน้ำท่วม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปต่อยอดการ

วางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เนื้อหาในนิทานต้องกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมด้านการตระหนักรู้ในตนเอง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง 2) ด้านการแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น 3) ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และ 4) ด้านการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งตัวละครจะเป็นตัวสะท้อนให้เด็กเห็นพฤติกรรมแต่ละด้านอย่างชัดเจน เมื่อเด็กได้ฟังนิทานและปฏิบัติกิจกรรมทำให้ผู้ศึกษาสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่เกี่ยวกับการตระหนักรู้ในตนเองทั้ง 4 ด้านได้เป็นอย่างดี

2. พฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเอง พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน เด็กมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของเด็กในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมด้านการ แสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเอง ที่มีค่าเฉลี่ยหลังการจัดกิจกรรมอยู่ที่ 3.75 จากผลของคะแนนดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาทราบว่า หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องกันในทุกสัปดาห์ทำให้เด็กมีการพัฒนาด้านการแสดงออกถึงความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเองได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เริ่มแรกของการปฏิบัติกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 1 – 2 พบว่าเด็กยังไม่เข้าใจว่าจะต้องทำอะไร จึงไม่สามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองชอบหรือถนัดได้ เด็กบางคนก็เลือกทำตามเพื่อนที่นั่งใกล้ ๆ กัน หรือเพื่อนที่สนิทกัน และบางคนนั่งเฉยไม่ทำอะไรเลย จากปัญหาที่ผู้ศึกษาได้พบใน 2 สัปดาห์แรก ผู้ศึกษาจึงเข้าไปสอบถามพูดคุยกับเด็กแต่ละคน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและนำมาสู่แนวทางการจัดกิจกรรมที่ดีต่อไป ต่อมาในสัปดาห์ที่ 3 – 4 พบว่าเด็กส่วนใหญ่สามารถแสดงออกทางพฤติกรรมด้านความชอบ ความถนัด ความสามารถของตนเองได้ดีขึ้น สามารถเลือกปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง แต่ในบางคนยังไม่สามารถเลือกปฏิบัติตามความชอบของตนเองได้ เนื่องจากตอนแรกเลือกปฏิบัติตามเพื่อน ผู้ศึกษาจึงได้พูดกระตุ้นให้เด็กคิดและเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง โดยให้เด็กบอกเหตุผลที่เปลี่ยนกิจกรรม จากการที่ได้เปลี่ยนกิจกรรมที่ทำ เด็กสามารถทำผลงานได้ดีขึ้น นำไปสู่การค้นพบความชอบ ความถนัดของตัวเอง เมื่อเด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ตนเองได้เลือกตามความถนัด เด็กสามารถให้เหตุผลต่อการปฏิบัติงานชิ้นนั้น ๆ ได้ดี สัปดาห์ที่ 5 พบว่า เด็กทุกคนสามารถบอกให้สิ่งที่ตนเองชอบและไม่ชอบได้ พร้อมกับให้เหตุผลประกอบได้ดีขึ้นทุกคน ซึ่งสังเกตได้จากการเลือกปฏิบัติกิจกรรมตามความชอบ ความถนัดของตนเองโดยไม่มีการเปลี่ยนแผนการทำกิจกรรม และเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า การเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เลือกและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหลากหลายกิจกรรมยิ่งทำให้เด็กได้ค้นพบความสามารถของตนเองได้ดียิ่งขึ้น และเมื่อเด็กได้เรียนรู้การลองผิดลองถูกด้วยตนเองจะทำให้เด็กรู้ถึงความถนัดของตนเอง สอดคล้องกับ Bloom (1956) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำซ้ำ จะเป็นด้านทักษะพิสัย หรือพฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อซึ่งจะเน้นการปฏิบัติตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงชำนาญด้วยการทำซ้ำไปเรื่อย ๆ จนเป็นธรรมชาติ โดยอาจจะมีการชี้แนะจากผู้ที่มีความชำนาญในช่วงแรก และตามด้วยการศึกษาการปฏิบัติตามแบบที่ตนเองถนัด มีการกระทำเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ แต่เมื่อพิจารณาผลต่างด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากที่สุด คือ ด้านการแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ที่มีค่าคะแนนของผลต่างเท่ากับ 2 จากผลของคะแนนดังกล่าว ผู้ศึกษา พบว่า หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องกันในทุกสัปดาห์ เด็กสามารถปฏิบัติตนที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ดังนี้ ในสัปดาห์ที่ 1 – 2 ขณะที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรม เด็กส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าตนเองมีความรู้สึกยินดีกับเพื่อน เมื่อเพื่อนทำผลงานออกมาได้ดี หรือได้รับคำชมเชยจากผู้ศึกษา เด็กยังไม่ค่อยให้ความสนใจเมื่อเพื่อนทำกิจกรรม ผู้ศึกษาจึงกล่าวคำชมและปรบมือเมื่อเด็กตอบคำถามได้ทุกครั้งซึ่งอาจจะเป็นคำตอบที่ถูกหรือผิดเพื่อเป็นการให้กำลังใจเด็ก และมีเด็กส่วนหนึ่งที่ทำตามผู้ศึกษาแต่เป็นส่วนน้อย แต่ในทางกลับกันเด็กส่วนใหญ่แสดงความยินดีด้วยท่าทางและคำพูดเมื่อตนเองทำงานสำเร็จ เด็กนำผลงานของตนเองไปให้เพื่อนดู และพูดชื่นชมผลงานตนเองเด็กมีพฤติกรรมเปรียบเทียบกับผลงานของตนเองเพื่อน และชอบพูดว่าของตนเองดีกว่าสวีกว่า

อยากให้เพื่อนทำตามที่เราทำ มีบางส่วนที่บอกว่าผลงานของตนเองไม่สวย ตนเองไม่เก่ง ผู้ศึกษาจึงเข้าไปพูดคุยและสอบถามเหตุผลเพื่อให้พฤติกรรมของเด็กเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น และพูดเสริมแรงเพื่อให้เด็กมีกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรม หลังจากการจัดกิจกรรมผ่านไป 3 – 4 สัปดาห์ พบว่า เด็กส่วนใหญ่แสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าเด็กยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนทำงานได้ดี หรือเมื่อเพื่อนได้รับคำชมได้ดีขึ้นกว่า 2 สัปดาห์แรกที่ผ่านมามีเด็กเริ่มในความสนใจเพื่อนเมื่อเพื่อนทำกิจกรรม เมื่อผู้ศึกษาปรบมือให้เด็ก ๆ ที่ทำกิจกรรม ผู้ศึกษาสังเกตเห็นว่ามีเด็กที่ร่วมปรบมือแสดงความยินดีให้กับเพื่อนมากขึ้น บางคนพูดชมเชยเพื่อนว่าเก่งมาก สำหรับพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความยินดีเมื่อตนเองทำงานได้ดี เด็กแสดงออกอย่างเห็นได้ชัด และส่วนใหญ่ภูมิใจในผลงานของตนเอง มีความกระตือรือร้นในการนำเสนอผลงานของตนเองให้เพื่อนดู และต้องการนำกลับไปให้ผู้ปกครองดูที่บ้าน แต่ยังมีพฤติกรรมที่เปรียบเทียบผลงานตนเองกับเพื่อนอยู่บ้างในบางคน ในสัปดาห์ที่ 5 พบว่า พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึง การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น แสดงพฤติกรรมบอญจนสังเกตเห็นได้ชัดเจนเห็นได้จากหลังการจัดกิจกรรมเด็กพูดคุยชื่นชมผลงานของกันและกัน ก่อนชวนมาส่งครูดด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ทำให้พฤติกรรมด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เนื่องมาจากการที่เด็กได้ทำกิจกรรมในทุกสัปดาห์ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน กิจกรรมที่ผู้ศึกษาจัดขึ้นทำให้เด็กเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างตนเองและเพื่อน ๆ เด็กรักฟังกันและกัน เกิดการเคารพสิทธิของตนเองและเพื่อน นำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในการจัดกิจกรรมให้เด็กผู้ศึกษาได้คำนึงถึงช่วงอายุของเด็ก กิจกรรมที่จัดให้เด็กไม่ซับซ้อนเกินไป จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้ศึกษาเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้อัดการณไว้ ซึ่งสอดคล้อง กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวว่า สิ่งสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการจัดประสบการณ์ จะต้องจัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อที่เด็กจะได้ฝึกฝนตนเองให้เหมาะสมกับชุมชนหรือท้องถิ่นรอบ ๆ ตัวเด็ก นอกจากนี้จะต้องจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาตนเองได้อย่างมีศักยภาพและความสามารถ ทั้งนี้ การที่มนุษย์ทุกคนมีการตระหนักรู้ในตนเองมากเท่าไรยิ่งนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิตมากเท่านั้น การตระหนักรู้ในตนเองเป็นสิ่งที่ควรเรียนรู้และในการส่งเสริมในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ ยิ่งเรารู้จักตนเองได้ดีเท่าไรเราจะมีความสำเร็จในการพัฒนาตนเองให้มีความเจริญได้ดีในทุกด้านได้ดียิ่งขึ้น และเราจะสามารถจัดการภาวะทางอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสมในทุกบทบาททุกช่วงชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย นั้นเป็นกิจกรรมที่มีการใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่หลากหลาย ผู้สอนจึงต้องเตรียมให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็กทุกคน และควรมีการสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง ผู้ศึกษาและเด็กควรร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม หรือหน้าที่หลังการทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยเพื่อให้เด็กยอมรับและเข้าใจในหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น
2. ในช่วงสถานการณ์โควิด ทำให้เด็กต้องเว้นระยะห่าง ควรจัดกิจกรรมตามหลักของบับเบิลโมเดล คือการจัดให้เด็กเรียนเป็นกลุ่มย่อยไม่เกิน 5 – 6 คนต่อกลุ่ม โดยให้เด็กที่อยู่คนละกลุ่มย่อยมีการใกล้ชิดกันให้

น้อยที่สุด หรือไม่ให้ใกล้ชิดกันเลย โดยก่อนการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง ครูต้องควบคุมดูแลให้เด็กทุกคน ล้างมือทุกครั้งทั้งก่อนและหลังการเรียนรู้ และทำความสะอาดสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมทุกครั้งเมื่อจบกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับตัวแปรตามที่น่าสนใจในทักษะอื่น ๆ เช่น ด้านการตระหนักรู้ในสังคม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่นที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กมลวรรณ ศรีสำราญ. (2562). *ผลการใช้กิจกรรมเล่นวัสดุสร้างสรรค์อย่างมีจุดหมายที่มีต่อการตระหนักรู้และเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤษณ์ จริยาปยุตต์เลิศ และคณะ. (2540). *รายงานผลการวิจัย การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐราศิริ ศักดิ์ทอง. (2548). *ผลของการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีต่อทักษะชีวิตของเด็กวัยอนุบาล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดาร์รัตน์ ทับโต. (2554). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธัญญา พิทยาพิทักษ์. (2553). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยบูรณาการทฤษฎีสหบทและแนวการสอนอ่านโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล เนียมหอม. (2561, 26 พฤศจิกายน). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน*. http://www.nareumon.com/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=51.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *ในประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 3, หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นาถยา คงขาว. (2559). *ผลการศึกษากลุ่มแบบอัตถิภาวะนิยมต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิตยา บุญเมือง. (2550). *ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เนตรชนก รักกาญจน์. (2556). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทนา ธรรมบุศย์. (2540). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. *วารสารแนะแนว*, 31(166), 25 – 30.
- บังอร ศรีกาล. (2553). *ผลการพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ดีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- พัชรี ผลโยธิน. (2560). เรื่องที่ 1.2.2 แนวคิดจากทฤษฎีด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ในเอกสารการสอนชุดการจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย. (น. 28–29). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. (2550). เอกสารการสอนชุดวิชา ECED 201. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Adele, B.L. (2005). *The EQ Difference : A Powerful Plan for Putting Emotional Intelligence to work*. America.
- Amoriggi, H.D. (1981). *The effect of storytelling on young children's Sequencing ability*. Dissertation Abstracts International, 49(6), 1366A–1367A.
- Bandura. (1986). *Social Learning Theory*. <https://he01.tcithaijo.org/index.php/JRTAN/article/download/185482/145536/>.
- Bloom, B.S. (1956). *Stability and Change in Human Characteristics*. John Wiley and Son.
- Bromley, K.D. (1992). *Language arts : Exploring connections*. 2nd ed., Allyn and Bacon.
- Bruner, J.S. (1956). *Bruner theory of cognitive development stages*. <https://www.firstdiscoverers.co.uk/jerome-bruner-child-development-theories/>
- Casel. (2020). *Social-Emotional Skills*. <https://casel.org/fundamentals-of-sel/>.
- Coenett, C.E. (2003). *Creating meaning Through Literature and the arts : an integration resource for classroom teachers*. Merrill Prentice-Hall.
- Gibbs, G. (1988). *Learning by doing : A Guide to Teaching and Learning Methods*. <https://scirp.org/reference/referencespapers.aspx?referenceid=478921>.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. Bantam Book.
- Hillman, J. (1995). *Discovering Children's Literature*. Prentice-hall.
- Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education. (2015). *Massachusetts Standards for Preschool and Kindergarten Social and Emotional Learning, and Approaches to Play and Learning*. <https://www.mass.gov/service-details/preschool-and-kindergarten-standards-in-social-emotional-development-and-approaches>.
- Ministry of Education Singapore. (2013). *Nurturing Early Learner A Curriculum for Kindergartens in Singapore : Social and Emotional Development*. <https://www.moe.gov.sg/preschool/curriculum>.
- Piaget, J. (1896). *Piaget's Stages of Cognitive Development*. <https://www.simplypsychology.org/piaget.html>.
- Thorndike, E. L. (1898). *Animal intelligence : An experimental study of the associative processes in animals*. <https://www.simplypsychology.org/edward-thorndike.html>.
- Weisinger, H. (1998). *Emotional intelligence at work : The untapped edge of success*. Jossey-Bass.
- Whitehead, R. (1968). *Childrens Literature : strategies of teacher*. Prentice – Hall.

